

KOy Vaasan Unitas

Riktlinjer

KOy Vaasan Unitas handlingsinstruktion

Upprättad 11 apr. 2016

Upprättad av Joachim Miinalainen

Senast uppdaterad 22 dec. 2022

Uppdaterad av Eero Lesonen

Dessa handlingsinstruktioner har upprättats med hjälp av Pelsu Räddningsplan-tjänst.

Dessa instruktioner har 15 sidor.

Innehåll

1	Riktlinjer	4
1.1	Larma efter hjälp	4
1.2	Sjukdomsattack eller olycka	6
1.3	Brand	7
1.4	Gripande i en situation av snattning eller stöld	7
1.5	Rån	8
1.6	Brand – riktlinjer, när trygg utrymning är förhindrad	9
1.7	Agerande vid brandlarmsituation	9
1.8	Verksamheten på samlingsplatsen	10
1.9	Hjälpa rörelsehindrade personer i nödsituationer	11
1.10	Vattenskada	11
1.11	Vid hot om våld	11
1.12	Bombhot	12
1.13	Allmän farosignal	13
1.14	Elavbrott	15

1 Riktlinjer

På de följande sidorna finns en beskrivning av instruktionerna för förebyggande av olyckor samt instruktioner för hantering av olyckor och farliga situationer. **Läs åtgärdsinstruktionerna noggrant!**

Korrekta åtgärder, avgöranden och val förhindrar och begränsar olyckor. På så sätt kan skador minimeras eller elimineras helt.

Säkerheten är allas gemensamma sak!

1.1 Larma efter hjälp

I alla brådskande nödsituationer, vare sig det gäller brådskande behov av hjälp från polisen, räddningsväsendet, sjuktransport eller socialväsendet RING NUMMER **112**

Ring nödsamtalet själv, om du kan

Det är viktigt att den person som berörs av saken ringer nödsamtalet. Personen har information som den jourhavande behöver för att fastställa vilken typ av hjälp som ska skickas till platsen. Ett samtal som kommer via mellanhänder kan fördröja hjälpens ankomst.

Berätta vad som har hänt

Den jourhavande i nödcentralen frågar personen som ringer om vad som har hänt för att vid behov kunna skicka rätt hjälp för situationen.

Ange exakt adress och kommun

Inom nödcentralens område kan det finnas flera likadana adresser i olika kommuner. Därför är det viktigt att utöver adressen ange orten.

Svara på frågorna som ställs till dig

Frågorna som den jourhavande ställer har ett syfte. Frågorna fördröjer inte larmet efter hjälp. I brådskande fall larmar den jourhavande redan under samtalet ut de myndigheter och samarbetspartner som kommer för att hjälpa samt ger dessa mer information om vad som har hänt.

Angera enligt givna instruktioner

Den jourhavande har utbildats för att ge instruktioner för olika situationer. Det är viktigt att du följer de givna instruktionerna. Rätt utförda förstahjälpen-åtgärder har ofta betydelse för situationens slutresultat.

Avsluta samtalet först när du får lov till det

Att avsluta samtalet för tidigt kan fördröja hjälpen. Stäng av telefonen först efter att du har fått lov att avsluta samtalet. Håll linjen öppen. Den jourhavande eller hjälparen som kommer kan behöva mer information om vad som har hänt.

I nödsituationer vägleds räddningsverket på följande sätt:

I händelse av automatiskt larm kommer räddningstjänsten till brandvarnaaren, som larmet lokaliserats till. Personalen guidar räddningstjänsten på platsen, vid behov

1.2 Sjukdomsattack eller olycka

Utred och kontrollera

- Vad har hänt?
- Kontrollera personens tillstånd (vaknar eller andas han eller hon)

Ge första hjälpen vid behov

- En patient som är medvetslös men ändå andas läggs i framstupa sidoläge.
- Om personen inte andas, börja ge första hjälpen efter egen förmåga.

Gör nödanmälan

- Ring nummer **112**.
- Berätta varifrån du ringer. **Alatori, VASA**
- Berätta vad som har hänt.
- Agera enligt anvisningarna.
- Rapportera förändringar i patientens tillstånd till nödcentralen.

1.3 Brand

Rädda och varna

- Rädda dem som står i omedelbar fara och varna andra.
- Hänvisa människorna till samlingsplatsen.

Släck och begränsa

- Försök släcka branden själv, undvik rök. Utsätt inte dig själv för fara.
- Begränsa att branden och röken sprids genom att stänga fönstren och dörrarna till brandsektionen.

Slå larm

- Använda brandlarmknappen för att larma brandkåren och varna andra med brandklockorna.
- När du har nått en trygg plats, ring till nummer **112** (också efter att ha använt en brandlarmknapp).
- Berätta varifrån du ringer och var det brinner (adress och våning) och om människor står i fara.
- Avbryt inte samtalet förrän du får lov till det.

Vägledd

- Vägledd räddningspersonalen till platsen.
- I nödsituationer vägleds räddningsverket på följande sätt: I händelse av automatiskt larm kommer räddningstjänsten till brandvarnaaren, som larmet lokaliserats till. Personalen guidar räddningstjänsten på platsen, vid behov

Det är absolut förbjudet att använda hissen vid brand!

Vid utrymning är samlingsplatsen: Salutorget

Alternativ samlingsplats: Meddelas vid behov

1.4 Gripande i en situation av snattning eller stöld

När du upptäcker snatteri, skaffa om möjligt omedelbart extra hjälp och anmäl till bevakningen (tel. 020 4912600).

- Tala inte med personen redan i butiken, följ honom eller henne med blicken.
 - Snatteriet/stölden har blivit en realitet först när den misstänkte har passerat kassalinjen och på så sätt lämnar varan obetald.
- Tilltala personen efter kassalinjen men gör inga anklagelser, förbli lugn.
 - Provocering kan leda till konflikt. Hota inte, ge inga tomma löften och kalla inte personen t.ex. "tjuv". Kom ihåg att hålla ett tryggt avstånd.
- Låt inte personen avlägsna sig eller kasta bort varan, be personen avsides för att utreda saken.
 - Kontrollera speciellt platsen (fickan, väskan, m.m.), där personen har lagt den stulna varan. Det är lättare att kontrollera personen mer avsides och annan butiksverksamhet kan fortsätta utan störningar. Tänk ändå på din egen säkerhet!
- Ifall väktare inte kan komma till platsen, anmäl genast saken till polisen på tfn 112.
 - Enligt lagen ska personer som gripits för snatteri omedelbart överlämnas till polisen.
- Varje snatteri (tillgrepp, stöld) ska anmälas till bevakningen (tfn 020 4912600).

Personen kommer att åläggas böter (straffkrav) för snatteriet/stölden eller så behandlas ärendet vid tingsrätten (stöld). Om det stulna godset inte återfås i säljbart skick, eller annan egendom har skadats, kan du kräva ersättning för det (polisen frågar dig om dessa saker). När polisen antecknar kraven vill den också veta var personen tog godset, vart det lades (kopplades en eventuell larmanordning loss m.m.) och var personen togs fast. Vittnen och eventuella kamerainspelningar ska också omnämnas när den gripne överlämnas.

1.5 Rån

Det är fråga om ett rån om en person använder eller hotar att använda våld för att stjäla egendom. Ett rån kan också vara väpnat (kniv, morakniv, vapen m.m.).

Under ett rån

- Håll dig lugn, gör som rånaren säger
 - Panik eller motstånd kan göra att situationen eskalerar och blir våldsam. Kom också ihåg säkerheten för andra närvarande.
- Agera under dröjsmål. Ge varor och pengar i värdeordning — från det lägsta värdet till det högsta. Lägg med produkter eller sedlar som kan identifieras.
 - Fördröjning ger hjälpen tid att anlända och tid att gripa rånaren redan på platsen. Om rånaren blir avbruten, blir bytet mindre. Möjligheten till identifiering underlättar vid spårandet av rånaren om denne inte kan gripas direkt.
- Lägg rånarens kännetecken, talsätt och flyktriktning på minnet.
 - När man agerar lugnt är det lättare att komma ihåg detaljer efter händelsen. Man kommer också att samla in information från ögonvittnen.

Efter rånet

- Ifall du inte har kallat på hjälp ännu, ring bevakningen omedelbart (tfn 020 4912600).
- Stäng butiken, släpp inte in nya personer, be ögonvittnen stanna kvar på platsen i mån av

möjlighet.

- Ifall ögonvittnen vill avlägsna sig, be om deras kontaktuppgifter. Ge dem t.ex. en penna och ett papper där de kan skriva ner rånarens kännetecken. Det hindrar dem från att prata med varandra och är lugnande.
- Uppskatta storleken på bytet. Berätta allt du vet för polisen när de anländer och följ deras instruktioner.
 - Minns att du utan polisens tillstånd inte får göra uttalanden t.ex. pressen. Din chef beslutar om informationen till andra parter.

1.6 Brand – riktlinjer, när trygg utrymning är förhindrad

Ibland kan en brand som härjar på ett annat ställe förhindra trygg utgång från fastigheten. I dessa fall är det klokast att stanna kvar i ett utrymme där det inte finns rök, med dörrar och andra öppningar stängda.

Stanna kvar i brandsektionen där du befinner dig.

- Det är tryggt att vistas bakom en branddörr. Branddörrar tål en eldsvåda i minst en halvtimme.
- Följderna är ödesdiga om man hoppar från en hög plats, men inte om man stannar kvar på en rökfri plats.

Gå till ett fönster och väck uppmärksamhet. Om det inte lyckas, ring nummer 112.

Följ instruktionerna som myndigheterna ger.

1.7 Agerande vid brandlarmsituation

Byggnaden har en automatisk brandlarmanordning som ger larm till räddningsverket. När det ljuder ett brandlarm, ska var och en genast lämna byggnaden.

- Ta med dig ytterkläder om de finns i närheten.
- Stäng dörrar och fönster.
- Använd närmaste möjliga utrymningsväg vid evakueringen.
- Vägled kunder och gäster.
- Ring från en trygg plats till **112** och ge ytterligare upplysningar om situationen. Samtidigt säkerar du att nödcentralen har fått veta om branden.
- Ta dig till samlingsplatsen, stanna inte kvar framför ingångarna.
- Det är inte tillåtet att avlägsna sig från samlingsplatsen utan särskilt tillstånd.

Samlingsplats: Salutorget

Faran är över först när räddningsverket ger tillstånd för att återvända till fastigheten. Fastighetens säkerhetspersonal meddelar personalen om att de kan gå in i fastigheten.

1.8 Verksamheten på samlingsplatsen

Samlingsplats: Salutorget

Samlingsplats

När människorna har utrymt fastigheten och fortsatt till samlingsplatsen, börjar personalens representant leda verksamheten. Beroende på situationen, överväg om det är tryggt att stanna på den valda samlingsplatsen, eller ifall människorna bör hänvisas till en annan plats: t.ex. till en i förväg överenskommen lokal inomhus eller till en fastighet i närheten.

Det är inte tillåtet att avlägsna sig från samlingsplatsen utan tillstånd från ansvarspersonen. Fastighetens säkerhetspersonal leder verksamheten på samlingsplatsen. Säkerhetspersonalen informerar om hur situationen utvecklas och meddelar när det är tillåtet att återvända till fastigheten.

Saker att minnas på samlingsplatsen:

- ta hand om eventuella skadade, meddela säkerhetspersonalen
- ta hand om funktionshindrade eller personer med nedsatt funktionsförmåga i övrigt
- meddela ifall man vet att någon har blivit kvar inne

Alternativ samlingsplats

Alternativ samlingsplats: Meddelas vid behov

Ifall samlingsplatsen inte är trygg, förflyttar man sig till en säker reservsamlingsplats som skyddsledningen specificerat separat. Vid behov anvisar även myndigheterna skyddsplatser för mer långvarigt skydd.

1.9 Hjälpa rörelsehindrade personer i nödsituationer

Det kan vara svårt och ta lång tid för funktionshindrad person att avlägsna sig från en byggnad vid nödsituationer. Försök hjälpa dem så gott du kan.

Saker att observera när man hjälper rörelsehindrade personer att avlägsna sig

- Hjälp rörelsehindrade att avlägsna sig i den mån du kan.
- Ta hand om personen du hjälpt även efter att ni kommit ut.

1.10 Vattenskada

Riktlinjer

- Stäng av elektriciteten i läckageområdet och dess närhet.
- Stoppa läckaget genom att t.ex. stänga huvudvattenkranen om det är möjligt.
- Anmäl omgående
 - till servicemannen: Caverion Oy, Kiinteistötekniikka, jourtelefon 0800 157777
- Kontakta vid behov det allmänna nödnumret **112**.
- Huvudvattenkran: Källarvåningen (värmefördelningsrummet)
- Värmefördelningsrum: Källarplan
- Elcentral: Källarplan

Ifall vatten hotar utanför byggnaden

- Anmäl till fastighetsskötseln och vid behov nödcentralen **112**.

1.11 Vid hot om våld

I en hotfull situation där det inte förekommer vapen, kan du agera på följande sätt.

- Uppträd lugnt och försök lugna ner personen med ditt eget beteende.
- Se till att du inte vänder ryggen till personen eller drivs in i ett hörn, så att du alltid har en flyktväg från den hotfulla personens närhet.
- Be om hjälp i mån av möjlighet.
- Fly och hjälp andra att fly platsen

Se till din egen säkerhet. Försök styra den hotfulle personen till en plats där denne inte kan skada andra. Anmäl vid behov det inträffade till polisen efter incidenten.

Om den hotfulle personen har ett vapen, agera på följande sätt.

- Gör inte motstånd.
- Gör bara det som den hotfulle ber om.
- Försök varna andra i mån av möjlighet.
- Genom att stänga dörrar kan personens framkomst i fastigheten begränsas.
- Efter händelsen ska du ringa **112** för att få professionell hjälp till platsen så snabbt som möjligt. Lyssna på anvisningarna och agera enligt dem.

Varje hot och observation om en eventuell hotfull situation ska tas på allvar och omedelbart anmälas till polisen. Det kan vara möjligt att du kan påverka situationens utveckling genom ditt eget beteende. Därför ska du ta alla hotfulla situationer på allvar och försöka lugna ner situationer som redan börjat.

1.12 Bombhot

Ett bombhot är ofta grundlöst och ges av en rubbad människa med det ska ändå alltid tas på allvar och varje hot ska anmälas till polisen. Det är viktigt att man i det läget inte tappar fattningen och håller sig lugn.

När ett hot ges per telefon

- Håll dig lugn. Dra ut på samtalet.
- Gör anteckningar. Anteckna hotet ordagrant till minnes.
- Ställ frågor.
 - Var finns bomben?
 - Hur ser bomben ut?
 - När exploderar bomben?
 - Varför?
- Försök väcka en medarbetares uppmärksamhet redan under telefonsamtalet så att denne redan under samtalet kan rapportera till personen som svarar för säkerheten.
- Fäst uppmärksamheten vid uppringarens talsätt och röstnyanser.
 - Kan man höra dialekter eller andra särdrag i personens tal?
 - Är han eller hon upprörd?
 - Läser personen upp meddelandet från ett papper?
- Lyssna även på bakgrundsljuden (t.ex. trafik eller samtal i bakgrunden).
- Efter samtalet ska du meddela om saken till de personer som ansvarar för säkerheten i din lokal och i fastigheten (se kapitlet om Säkerhetspersonal).
- Ifall detta inte är möjligt, ring genast till polisen på tfn **112** och följ instruktionerna som ges på numret.

Ett misstänk föremål eller ett hotfullt brev

- Rör inte vid föremålet.
- Ifall det är fråga om ett brev eller annat liknande, som du redan har hanterat, lägg på minnet vilka ställen du har vidrört och lägg brevet t.ex. i en plastficka.
- Anmäl genast till de personer som ansvarar för säkerheten i din lokal och i fastigheten (se kapitlet om Säkerhetspersonal) och till polisen på allmänna nödnumret **112**.
- Spärra av området i mån av möjligheter. Tänk på eventuella polisundersökningar (fingeravtryck och fotspår är synnerligen viktiga bevis).
- Hamna inte i panik. Följ polisens och säkerhetspersonalens instruktioner.

1.13 Allmän farosignal

Den **allmänna farosignalen** är en en minut lång stigande och sjunkande ljudsignal eller en varning som utropas av myndigheten. Den stigande respektive sjunkande signalen är sju sekunder lång. Den allmänna farosignalen betyder att befolkningen hotas av en omedelbar fara.

Faran över-signalen är en obruten ljudsignal vars längd är en minut. Den är ett meddelande om att hotet eller faran är över.

Gör så här när du hör den allmänna farosignalen

- Gå in. Stäng dörrar, fönster och ventilationsanordningar.
- Slå på radion och invänta anvisningar.
- Undvik att använda telefonen för att undvika att linjerna blockeras.
- Lämna inte området utan uppmaning av myndigheterna.

Gasfara

Vid gasfara ges allmän farosignal.

Gå tillväga på följande sätt

- Om du är inomhus och känner gaslukt:
 - håll dig inomhus, gå upp till övre våningar, lyssna på radion för att få mera information
 - tryck ett vått plagg mot munnen och andas genom det
- Om du är ute när du känner gaslukt och inte kan förflytta dig inomhus:
 - skynda dig undan gasmolnet till sidvinden
 - försök komma så högt upp som möjligt, till exempel upp på ett backkrön

Mer information om att skydda sig mot gas

- Stäng ventilationsanordningar, stäng dörrar och fönster tätt.
- Du kan även stänga och tejpa igen innerdörrarna och hålla dig till utrymmen under vinden.
- Om du känner gaslukt kan du andas genom ett fuktigt, poröst tyg.
- Myndigheterna meddelar via radion eller högtalarbil när giftmolnet har avdunstat. Vädra inomhusutrymmen noggrant efter detta.
- Stanna på de övre våningarna tills faran är över.
- Gå inte ner i källaren.

Strålrisk

Vid risk för strålning ges en allmän farosignal.

Gå inomhus.

- Stäng fönster, dörrar, vädringsöppningar och ventilationsanordningar.
- **Bästa skyddet finns i mitten av huset och i källaren. Ta jodtabletter först efter uppmaning från myndigheterna (det ska finnas 2 jodtabletter per person).**

Undvik att röra dig utomhus**Tilläggsinstruktioner**

Ytterligare instruktioner fås av räddningsmyndigheterna i din stad, media samt på sidan 867 i Yles text-TV. Information finns även på Strålskyddscentralens webbplats www.stuk.fi och räddningsväsendets webbplats www.pelastustoimi.fi.

1.14 Elavbrott

Vid elavbrott förblir nödbelysningen tänd.

Hissarna kan inte användas under elavbrott.

Agerande vid elavbrott

Elströmmen bryts i verksamhetsutrymmet, men i allmänna utrymmen fungerar belysningen fortfarande

- Kontrollera om möjligt säkringarna i gruppcentralen i det egna verksamhetsutrymmet.
- Om problemet kvarstår, kontakta fastighetsservice.

Elströmmen bryts både i verksamhetsutrymmet och i de allmänna utrymmena

- Använd en ficklampa
- Handled vid behov även andra

Vid elavbrott stannar även hissarna. Om du fastnar i hissen på grund av elavbrott eller annat fel, ska du göra följande:

Kontakta hisservicens feljour:

- Med en mobiltelefon - (KONE Hissit Oy, 0800 15063)

Vid behov kan du ringa på det allmänna nödnumret 112.